

Osnovna šola Stara Cerkev
Stara Cerkev

KRITERIJI OCENJEVANJA ZNANJA PRI PREDMETU ZGODOVINA

Šolsko leto: 2023/24

Razred: 6., 7., 8., in 9. razred

Učiteljica:
Marija Robida
Blanka Klun

Ravnateljica:
Sonja Veber

1. CILJI IN STANDARDI ZNANJA

Cilji in standardi¹ znanja so zapisani v učnem načrtu predmeta zgodovina in so dostopni na spletnih straneh Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

<https://www.gov.si teme/programi-in-ucni-nacrti-v-osnovni-soli/>

2. NAČINI PREVERJANJA ZNANJA

Znanje se preverja pred, med in po posredovanju novih učnih vsebin ter dodatno neposredno pred pisnim ocenjevanjem znanja z namenom ugotavljanja predznanja, razumevanja posredovanih novih učnih vsebin, ponavljanja in utrjevanja učnih vsebin. Preverjanje poteka ustno ali pisno.

3. NAČINI IN ROKI OCENJEVANJA ZNANJA²

Učenci 6. razreda bodo v šolskem letu pridobili:

- eno pisno oceno (pisno ocenjevanje znanja),
- najmanj dve ustni oceni.

Učenci 7., 8. in 9. razreda bodo v šolskem letu pridobili:

- eno pisno oceno (pisno ocenjevanje znanja),
- najmanj dve ustni oceni,
- oceno iz drugih oblik dela (govorni nastop).

Pisno oceno bodo učenci pridobili glede na vsakoletni plan pisnih ocenjevanj znanja. Ustno ocenjevanje poteka skozi vse šolsko leto.

Učenci s statusom športnika oziroma umetnika v določenem roku učiteljici predlagajo datum ocenjevanja. Rok se določi na podlagi njunega dogovora. Učenci z odločbo o usmeritvi imajo prav tako napovedano ocenjevanje znanja po dogovoru z učiteljico.

Učiteljica učence predhodno seznanj z obsegom učne snovi, ki bo ocenjena pri ustnem oziroma pisnem ocenjevanju znanja.

4. KRITERIJI OCENJEVANJA ZNANJA

Učitelji na šoli bomo uresničevali načela formativnega spremljanja, zato bomo kriterije uspešnosti sooblikovali skupaj z učenci.

4.1. USTNO OCENJEVANJE ZNANJA

Ustno ocenjevanje poteka tako, da:

- učenec dobi vprašanja, ki nanje ustno odgovarja,
- je nenapovedano³ in poteka skozi vse šolsko leto.

---

¹ Standardi znanja za posamezen razred so navedeni na koncu tega dokumenta.

² V primeru uvedbe izobraževanja na daljavo zaradi širjenja okužbe s SARS-CoV-2 se lahko načini ocenjevanja spremenijo oz. prilagodijo trenutni situaciji. Možni načini in kriteriji ocenjevanja so navedeni pri kriterijih ocenjevanja za druge oblike dela.

Ocenjuje se:

- znanje, razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov, procesov, idej, problemov in odnosov,
- uporaba zgodovinske terminologije za prikaz razumevanja zgodovinskih dogodkov, pojavov, procesov, idej, problemov in odnosov,
- analiza, sinteza, interpretacija, argumentacija in vrednotenje zgodovinskih virov.

Opisni kriteriji za ustno ocenjevanja znanja pri pouku zgodovine:

ODLIČNO (5)	Učenec samostojno, brez pomoči odgovori na vsa vprašanja. Pri tem pokaže sposobnost uporabe, analize in sinteze znanja. Zna odgovoriti na zahtevna vprašanja.
PRAV DOBRO (4)	Učenec odgovori na vsa vprašanja, ob pomoči podvprašanj odgovori tudi na zahtevna vprašanja. Pri tem pokaže sposobnost uporabe, analize in sinteze znanja.
DOBRO (3)	Učenec zna pravilno odgovoriti na preprosta vprašanja, pokaže sposobnost uporabe znanja.
ZADOSTNO (2)	Učenec razume preprosta vprašanja. Zna odgovoriti na vsaj dve vprašanji. Pokaže poznavanje, potrebuje podvprašanja.
NEZADOSTNO (1)	Učenec ne odgovori na nobeno vprašanje oziroma odgovori delno. Ni sposoben pokazati poznavanja dejstev, osnovnih definicij.

Opisni kriteriji ustnega ocenjevanja znanja so izdelani na podlagi standardov znanja, predpisanih z učnim načrtom za geografijo v osnovni šoli.

Učenec 6., 7., 8. in 9. razreda bo v šolskem letu 2023/24 pridobil najmanj 2 ustni oceni.

4.2. PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Pisno ocenjevanje poteka v obliki pisnih preizkusov znanja. Učenci so vnaprej seznanjeni z:

- datumom ocenjevanja,
- vsebinskimi sklopi ocenjevanja,
- standardi znanja,
- tipi nalog,
- mejami med ocenami (sestavni del pisnega preizkusa znanja).

Ocenjuje se:

- znanje, razumevanje, uporaba znanja, analiza in sinteza, vrednotenje znanja ter spretnosti oziroma veščin,

Ob tem se v nalogah uporabljajo zgodovinski viri, zemljevidi, slikovno gradivo, grafično gradivo, pisni viri in druga besedila.

Meje med ocenami za pisno ocenjevanje znanja so skupne za vse predmete, in sicer:

---

³ Učenci z odločbo o usmeritvi in učenci s statusom športnika ali umetnika imajo napovedano ocenjevanje znanja po dogovoru z učiteljico.

Učiteljica lahko odloči, da bo ustno ocenjevanje napovedala, prav tako pa lahko napovedovanje ocenjevanja po lastni presoji tudi ukine.

ocena	delež v %	primer preizkusa znanja s 40 točkami
5 (odlično)	91-100	37-40
4 (prav dobro)	81-90	33-36
3 (dobro)	61-80	25-32
2 (zadostno)	45-60	18-24
1 (nezadostno)	0-44	0-17

V šolskem letu 2023/2024 bodo učenci 6., 7., 8. in 9. razreda pisali 1 pisni preizkus znanja.

Datumi pisnih ocenjevanj znanja bodo objavljeni v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli najmanj 5 delovnih dni pred pisanjem pisnega preizkusa.

Ukrepi v izjemnih situacijah pri ustnem ali pisnem ocenjevanju znanja:

- Učenec ne more odkloniti ustnega spraševanja, če le-to poteka skladno s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli. Če zavrne spraševanje, mu učiteljica zastavi predvidena vprašanja. Če učenec nanje ne odgovarja, ne pokaže doseganja minimalnih standardov znanja in je zaradi tega ocenjen z negativno oceno.
- Če učenec z odločbo o usmeritvi na napovedani dan ocenjevanja ne želi odgovarjati, se ocenjevanje kljub temu izvede in ustrezno oceni.
- Če učiteljica ugotovi, da je učenec pri pisnem ocenjevanju uporabljal nedovoljene pripomočke oziroma prepisoval, ga sprva opozori, nato mu pisni preizkus znanja odvzame. Pri vrednotenju pisnega izdelka oceni tisto, kar je učenec napisal do odvzema preizkusa znanja, ne glede na to, koliko časa je učenec pisal preizkus znanja.
- Če učenec na dan pisnega ocenjevanja izostane od pouka, se o načinu in času pridobitve ocene dogovori z učiteljem.
- Učenci so po končanem pisanju preizkusa znanja slednjega dolžni oddati učiteljici, da ga ta lahko oceni. Učiteljica vsakokrat preveri, ali so ji preizkus znanja oddali vsi učenci. Če se izkaže, da učenec preizkusa znanja ni oddal, s tem ni pokazal doseganja minimalnih standardov znanja in je ocenjen z negativno oceno.

4.3. KRITERIJI OCENJEVANJA ZA DRUGE OBLIKE DELA

- Za doseženo bronasto, srebrno ali zlato priznanje na zgodovinskem tekmovanju, in s tem izkazanega dodatnega znanja o obravnavani zgodovinski temi, učenec dobi odlično oceno, vendar ne več kot eno v celem šolskem letu.
- Ocenjevanje govornega nastopa

Učencem razdelim teme za pripravo govornega nastopa najmanj teden dni vnaprej.

Kriterij za posamezne ocene je opredeljen s številom doseženih točk od skupno 12:

KRITERIJI ZA GOVORNI NASTOP		2t	1t	0t
IZRAŽANJE	Razumljivo, tekoče in glasno izražanje, stik s poslušalci.			
	Samostojno oz. ob minimalni pomoči.			
	Ustrezno izrazoslovje (razumljivo poslušalcem).			
NAZORNOST	Uporaba slikovnega, avdio ali video materiala z razlago.			
VSEBINA	Zajeto je bistvo snovi glede na naslov.			
	Poznavanje in razumevanje pojmov ter povezav med njimi.			

2 t – v celoti dosežen kriterij

1t – delno dosežen kriterij

0t – kriterij ni dosežen

Število točk	Ocena
11-12	odlično 5
9-10	prav dobro 4
7-8	dobro 3
6	zadostno 2
5 ali manj	nezadostno 1

Učenec, ki ne izvede govornega nastopa v dogovorjenem roku, je ustno ocenjen iz teme govornega nastopa. O izjemah (npr. zaradi daljše bolezenske odsotnosti) odloči učiteljica po pogovoru z učencem.

● Ocenjevanje zgodovinskega časovnega traku

Kriterij za posamezne ocene je opredeljen s številom doseženih točk od skupno 10:

KRITERIJI ZA IZDELEK-ZGODOVINSKI ČASOVNI TRAK	2t	1t	0t
Navedba zgodovinskih dogodkov v pravilnem časovnem zaporedju.			
Zajeto je bistvo snovi glede na nalogo.			
Uporaba vsaj 5 slik ali risb.			
Pravilnost zapsanega.			
Estetski vidik celote.			

2 t – v celoti dosežen kriterij

1t – delno dosežen kriterij

0t – kriterij ni dosežen

Število točk	Ocena
9-10	odlično 5
8	prav dobro 4
6-7	dobro 3
5	zadostno 2
4 ali manj	nezadostno 1

• Ocenjevanje referata o izbrani zgodovinski temi

Kriterij za posamezne ocene je opredeljen s številom doseženih točk od skupno 12:

TOČKE	KRITERIJI ZA REFERAT
/ 1	Naslovnica z vsemi zahtevanimi podatki.
/ 1	Besedilo z uvodom, jedrom in zaključkom v obsegu vsaj 2 strani.
/ 5	Zajeto je bistvo snovi glede na naslov s časovno točno uporabljenimi zgodovinskimi podatki in pravilno rabo zgodovinskega izrazoslovja.
/ 1	Uporaba slikovnega gradiva.
/ 1	Uporaba vsaj 2 različnih virov (učbenik, leksikon, knjiga, slovar, časopis, internet ...).
/ 1	Pravilna navedba virov in literature.
/ 1	Estetski vidik celote.
/ 1	Pravočasen rok oddaje referata.

Število točk	Ocena
11-12	odlično 5
9-10	prav dobro 4
7-8	dobro 3
6	zadostno 2
5 ali manj	nezadostno 1

5. DOMAČE NALOGE

Domače naloge so obvezne. V primeru odsotnosti od pouka mora učenec snov učnih ur prepisati in opraviti domačo nalogo.

6. ZAKLJUČNA OCENA

Zaključna ocena se oblikuje na podlagi ocen, ki jih učenec pridobi v šolskem letu v skladu s standardi znanja in z različnimi načini ocenjevanja. Zaključna ocena kaže celostno znanje glede na zastavljene cilje predmeta in upošteva raznovrstne dokumentirane pokazatelje učenčevega napredka. Zaključne ocene ne oblikujemo z izračunavanjem aritmetične sredine.

7. STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja so dosežki praviloma vseh učencev na določeni razvojni stopnji in izhajajo iz ciljev preverjanja in ocenjevanja znanja. Učenec, ki te standarde doseže, naj bi bil pozitivno ocenjen.

Temeljni standardi so povezani z najpomembnejšimi zgodovinskimi znanji. Učiteljica naj glede na individualne zmožnosti učenca s poukom doseže čim višjo raven znanja.

Standardi znanj za izbirne teme so navedeni v poševnem tisku. Izbrane izbirne teme postanejo obvezne za obravnavo ter se preverjajo in ocenjujejo.

6. razred

Minimalni standardi znanja	Temeljni standardi znanja
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiše, kakšna veda je zgodovina - našteje večja zgodovinska obdobja, - našteje vrste zgodovinskih virov in opiše njihove značilnosti - razloži vzroke za nastanek pisave ter opiše pomen pisave za zgodovino - opiše primere človeških bivališč in naselij v posameznih zgodovinskih obdobjih, - našteje nekaj znanosti in opiše njihove glavne dosežke, - <i>opiše glavne značilnosti kulturnozgodovinskih spomenikov prvih visokih kultur,</i> - <i>opiše tipe družine skozi zgodovino,</i> - <i>opiše primere naravne in kulturne dediščine.</i>	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na primerih pojasni, kaj raziskuje zgodovina, - pojasni, zakaj delimo zgodovino na večja obdobja, - našteje različne načine štetja let ter časovne enote za računanje časa, - zna določiti neki zgodovinski letnici ustrezno desetletje, stoletje in tisočletje, - pojasni pomen zgodovinskih virov za zgodovino in razloži, katere ustanove jih hranijo, - našteje nekaj pomožnih zgodovinskih in drugih ved in sklepa o njihovem pomenu za zgodovino, - navede primere različnih pisav skozi zgodovino ter primerja materiale, na katere so pisali, - sklepa o pomenu izuma tiska in tiskanih knjig za širjenje informacij, znanja ter raziskovanje preteklosti, - <i>primerja in pojasni podobnosti in razlike v bivališčih in naseljih nekoč in danes,</i> - <i>navede vrste gradbenega materiala ter sklepa o namembnosti bivališč,</i> - <i>opiše najdbo kolesa na Ljubljanskem barju,</i> - <i>pojasni, zakaj je kolo eden najpomembnejših izumov,</i> - <i>primerja razne izume skozi zgodovino in sklepa o njihovem vplivu na spremembe v življenju ljudi,</i> - <i>pojasni vzroke za nastanek znanosti v času prvih visokih kultur,</i> - <i>pojasni vzroke za nastanek umetnosti,</i> - <i>razloži vzroke za nastanek verovanj,</i> - <i>opiše glavne značilnosti verovanj prvih visokih kultur,</i> - <i>primerja vlogo in pomen družine skozi zgodovino,</i> - <i>primerja položaj moških, žensk in otrok skozi zgodovino,</i> - <i>opiše značilnosti vzgoje otrok skozi zgodovino, - primerja in opiše razlike in podobnosti v življenju na podeželju in v mestih skozi zgodovino,</i> - <i>sklepa o pomenu pravil za sožitje življenja v skupnosti,</i> - <i>pojasni razliko med pojmom kulturna in naravna dediščina,</i> - <i>na primerih iz krajevne zgodovine opiše pomen ohranjanja kulturne dediščine,</i> - <i>oblikuje svoj načrt za ohranitev izbranega kulturnozgodovinskega spomenika iz domačega kraja,</i> - <i>na primerih iz vsakdanjega življenja prikaže pomen spoštovanja do različnih kultur, pomen spodbujanja strpnosti do različnih kultur in medkulturnega sodelovanja,</i> - <i>na primerih iz krajevne zgodovine opiše najbolj znane šege in navade,</i> - <i>zbere podatke o domačih obrteh, ki so se ohranile do danes,</i> - <i>navede primere domačih obrti in opiše njihove izdelke,</i> - <i>na primerih opiše, katere so tipične slovenske jedi,</i> - <i>primerja način prehranjevanja nekoč in danes.</i>

7. razred

Minimalni standardi znanja	Temeljni standardi znanja
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiše glavne značilnosti sodobnega mislečega človeka (homo sapiens), - opiše spremembe načina življenja v posameznih obdobjih prazgodovine in pojasni, zakaj so nastale, - <i>opiše glavne arheološke najdbe iz različnih obdobj prazgodovine na tleh današnje Slovenije,</i> - na primeru prvih civilizacij rodovitnega polmeseca opiše najpomembnejše arhitekturne dosežke in glavne dosežke znanosti, - <i>našteje vrste pisav, ki so jih uporabljale civilizacije starega Vzhoda,</i> - <i>našteje obdobja starogrške zgodovine,</i> - opiše glavne značilnosti atenske in spartanske mestne države, - pojasni značilnosti prve demokratične vladavine, - opiše značilnosti in dosežke helenistične kulture, - opiše nastanek mesta Rima, - pojasni glavna sporočila krščanstva in njegovo širjenje v sredozemskem in evropskem prostoru, - <i>opiše pomembne gradbene dosežke starih Grkov in Rimljanov,</i> - opiše značilnosti karolinške države, - opiše glavne značilnosti razvoja Karantanije, - pojasni temeljne značilnosti iz življenja srednjeveških stanov (plemiči, kmetje) - razloži značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih, - opiše nekaj primerov srednjeveške umetnosti, - <i>opiše temeljne značilnosti frankovske, arabske in bizantinske kulture.</i> 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasni, kako so spremembe v okolju vplivale na razvoj človeka, - razloži pomen kopičenja izkušenj in znanja k izboljšanju življenjskih razmer, - sklepa o glavnih kulturnih dosežkih prazgodovinskih ljudi, - <i>na primerih sklepa o spremembah v načinih življenja v posameznih obdobjih prazgodovine na tleh današnje Slovenije,</i> - <i>razloži vpliv naravnih geografskih možnosti in sosednjih kultur na uveljavljanje sprememb in izboljšav v načinih življenja v posameznih obdobjih prazgodovine,</i> - razloži pogoje za nastanek prvih civilizacij, - opiše značilnosti družbene ureditve prvih držav, - na primeru prvih civilizacij rodovitnega polmeseca opiše verski sistem in mitologijo, - <i>razloži zgodovinske okoliščine za gradnjo piramid, templjev in drugih velikih stavb pri civilizacijah starega Vzhoda,</i> - <i>pojasni potek gradenj pri civilizacijah starega Vzhoda,</i> - <i>primerja podobnosti in razlike v gradnjah civilizacij starega Vzhoda,</i> - <i>primerja primere vsebine prvih zapisov pri civilizacijah starega Vzhoda,</i> - <i>primerja podobnosti in razlike v verovanjih civilizacij starega Vzhoda,</i> - pojasni značilnosti kretske-mikenskega obdobja kot temelja starogrške civilizacije, - primerja podobnosti in razlike atenske in spartanske družbe, - sklepa o pomenu atenske demokracije za današnje evropske demokracije, - utemelji trditev, da postavi obdobje klasične Grčije temelje evropske misli, - pojasni glavne značilnosti grško-perzijskih in peloponeških vojn, - analizira vzroke za širjenje grške kulture v sredozemskem prostoru, - analizira vzroke za nastanek rimskega imperija, - primerja značilnosti rimske republike in cesarstva, - pojasni glavne spremembe, ki so jih Rimljani prinesli na ozemlje današnje Slovenije, - opiše glavne rimske kulturne spomenike na tleh današnje Slovenije - <i>opiše vpliv antične religije na kulturno ustvarjanje,</i> - <i>primerja podobnosti in razlike med grško in rimsko kulturo,</i> - <i>analizira razlike med krščansko in grško-rimsko vero,</i> - <i>na primerih pojasni pomen filozofije, zgodovine in drugih znanosti za nadaljnji razvoj znanstvenega načina mišljenja,</i> - <i>primerja značilnosti grškega gledališča in rimskega cirkusa,</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasni vpliv vsakdanjika in gospodarstva na gradbene dosežke starih Grkov in Rimljanov,</i> - <i>razloži vzroke za razpad rimskega imperija,</i> - <i>pojasni novi politični zemljevid Evrope po preseljevanju ljudstev,</i> - <i>na zemljevidu pokaže prve slovanske državne tvorbe v Vzhodnih Alpah in Panoniji,</i> - <i>analizira pomen oblikovanja prvih slovanskih državnih tvorb v Vzhodnih Alpah,</i> - <i>razloži značilnosti stanovske (fevdalne) družbe in države kot posledice naturalnega gospodarstva,</i> - <i>razloži položaj slovenskih (zgodovinskih) dežel v okviru rimsko-nemškega cesarstva,</i> - <i>opiše življenje v okviru zemljiškega gospodarstva,</i> - <i>opiše kulturni in gospodarski pomen srednjeveških samostanov,</i> - <i>razloži gospodarski in kulturni pomen srednjeveških mest,</i> - <i>analizira srednjeveško umetnost in način razmišljanja,</i> - <i>analizira vzroke konfliktov Evrope z arabskim svetom,</i> - <i>pojasni značilnosti osmanskega imperija,</i> - <i>razloži in opiše osnovne kulturne razlike med Vzhodno in Zahodno Evropo.</i>
--	---

8. razred

Minimalni standardi znanja	Temeljni standardi znanja
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>opiše glavne vzroke, ki so pripeljali do velikih geografskih odkritij,</i> - <i>primerja meje znanega sveta pred odkritji in po njih,</i> - <i>opiše glavne značilnosti in dosežke ene od predkolumbovskih kultur Amerike (Maji, Azteki, Inki),</i> - <i>opiše glavne značilnosti humanizma in renesanse,</i> - <i>navede najpomembnejše zgodovinske osebnosti humanizma in renesanse,</i> - <i>na primerih iz slovenskega prostora opiše značilnosti renesančne umetnosti in humanistične miselnosti,</i> - <i>na primeru pojasni novo vlogo umetnika v renesančni družbi,</i> - <i>opiše pojem reformacija,</i> - <i>navede imena in dela slovenskih protestantov,</i> - <i>opiše pomen delovanja slovenskih protestantov za razvoj slovenske kulture,</i> - <i>opiše značilnosti in obseg islamizacije na Balkanu,</i> - <i>opiše vzroke in posledice kmečkih uporov na Slovenskem,</i> - <i>navede glavne predstavnike razsvetljenstva in opiše razsvetljijsko miselnost,</i> - <i>opiše glavne reforme Marije Terezije in Jožefa II.,</i> 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ob zemljevidu analizira smeri raziskovanj velikih pomorščakov in navede njihova glavna odkritja,</i> - <i>pojasni politične, družbene, gospodarske, kulturne posledice velikih geografskih odkritij za stari in novi svet,</i> - <i>pojasni posledice trgovine s sužnji ter na primerih sklepa, kako so na suženjstvo gledali tedaj in danes,</i> - <i>razloži zgodovinske okoliščine, ki so vplivale na pojav humanizma in renesanse,</i> - <i>opiše primere renesančnih umetniških del in pojasni, kako so v njih odsevale zgodovinske okoliščine,</i> - <i>navede pomembne izume in znanstvene dosežke iz obdobja renesanse,</i> - <i>ob primerih sklepa o značilnostih humanistične miselnosti,</i> - <i>na zemljevidu predstavi politično podobo Italije v času humanizma in renesanse,</i> - <i>pojasni gospodarske značilnosti razvoja držav v Italiji,</i> - <i>na primerih sklepa o vplivu posameznih vladarjev in papežev na razvoj humanizma in renesanse,</i> - <i>na primerih sklepa, kako sta se humanizem in renesansa razširila zunaj Italije,</i> - <i>na primerih analizira in ugotovi značilnosti humanistične miselnosti v Evropi ter sklepa o vplivu zgodovinskih okoliščin,</i> - <i>na primerih analizira in ugotovi značilnosti renesančne znanosti v Evropi,</i> - <i>na primerih analizira in razbere vpliv zgodovinskega</i>

- navede glavne spremembe, ki jih je francoska revolucija vnesla v življenje ljudi, - na zemljevidu pokaže obseg Ilirskih provinc in opiše njihov vpliv na razvoj slovenske narodne zavesti,
- *na primerih opiše značilnosti baročne umetnosti,*
- opiše značilnosti zgodnje kapitalistične proizvodnje,
- razloži pojma industrijska revolucija in industrializacija ter sklepa, zakaj se je najprej pojavila v Veliki Britaniji,
- opiše gospodarske dejavnosti, ki so se razvile v prvi fazi industrializacije,
- poveže nastanek političnih strank s širjenjem demokratičnih pravic v drugi polovici 19. stoletja,
- pojasni zahteve programa Zedinjena Slovenija in sklepa, v kolikšni meri in kdaj je bil program uresničen,
- našteje najpomembnejše izume in dosežke v prometu, komunikacijah in zdravstvu.

dogajanja na renesančne umetniške stvaritve v Evropi,

- *primerja srednjeveško in renesančno umetnost,*
- pojasni delovanje Martina Lutera,
- primerja različne smeri reformacije,
- pojasni vzroke za protireformacijo in sklepa o posledicah protireformacijskega delovanja Katoliške cerkve,
- analizira vzroke za ohranitev protestantske vere v Prekmurju,
- sklepa o posledicah širjenja osmanske oblasti na Balkanu,
- pojasni posledice turških vpadov v slovenske (zgodovinske) dežele,
- *pojasni, zakaj so se na Slovenskem med kmečkim prebivalstvom pojavile ljudske pobožnosti,*
- *sklepa o podobnostih in razlikah med kmečkimi upori na Slovenskem,*
- *primerja značilnosti kmečkih uporov na Slovenskem z upori drugje po Evropi,*
- *na primerih pojasni značilnosti in posledice epidemij in naravnih nesreč na Slovenskem v 15. in 16. stoletju,*
- primerja različne oblike vladanja na primeru parlamentarne kraljevine Anglije in absolutistične kraljevine Francije,
- opredeli vpliv različnih oblik vladanja na gospodarstvo,
- primerja in pojasni vpliv posameznih slojev prebivalstva na vladanje v različnih državnih ureditvah,
- pojasni vpliv razsvetljenstva na slovenske narodne buditelje,
- na primeru habsburške monarhije razloži značilnosti razsvetljenske absolutistične monarhije, - na primeru slovenskih (zgodovinskih) dežel sklepa o posledicah in pomenu reform Marije Terezije in Jožefa II. za različne sloje prebivalstva,
- primerja splošno šolsko obveznost tedaj in danes, - utemelji pomen razsvetljenskih idej na nastanek ZDA,
- pojasni značilnosti družbene, politične in gospodarske podobe ZDA,
- utemelji, kako je nastanek ZDA vplival na stari red v Evropi,
- analizira razmere v Franciji pred revolucijo in sklepa o njihovem vplivu na izbruh revolucije,
- opiše potek francoske revolucije,
- opredeli kratkoročne in dolgoročne, politične, družbene in gospodarske posledice francoske revolucije ter ih razvrsti po pomenu,
- ugotovi in utemelji, kako je Napoleon končal francosko revolucijo in njene ideje razširil po Evropi, - *primerja baročno in renesančno umetnost,*
- *na primerih sklepa o vplivu baročne umetnosti na oblačilno in bivanjsko kulturo,*
- *primerja značilnosti in vlogo visoke in ljudske umetnosti,*
- *na primeru baročne umetnosti utemelji umetnost kot sredstvo utrjevanja oblasti,*
- pojasni temelje kapitalistične miselnosti,
- primerja značilnosti in obseg gospodarskih tokov med razvitimi in nerazvitimi deli sveta,
- opiše potek svetovnega gospodarskega trikotnika, -

	<p>na primerih sklepa o pozitivnih in negativnih posledicah industrializacije,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na zemljevidu pokaže smeri selitev Evropejcev, - sklepa o vzrokih in posledicah selitev, - primerja politični zemljevid Evrope v času Napoleona in po dunajskem kongresu ter pojasni razlike in vzroke zanje, - pojasni vzroke za revolucije 1848 v Evropi in njihove posledice, - utemelji značilnosti in spremembe v konservativnem in liberalnem političnem prepričanju skozi 19. stoletje, - na primerih pojasni politične spremembe v Evropi v drugi polovici 19. stoletja, - na primerih sklepa o prizadevanjih narodov za narodne pravice, - utemelji prizadevanje za uveljavitev slovenskih nacionalnih zahtev – od kulturnega do političnega gibanja in nastanka strank, - <i>na zemljevidu pokaže obseg kolonialnih imperijev v 19. stoletju,</i> - <i>primerja vlogo in pomen Japonske in ZDA konec 19. stoletja,</i> - <i>pojasni vpliv izumov in dosežkov na življenje ljudi,</i> - <i>pojasni značilnosti razvoja naravoslovnih in družboslovnih znanostih.</i>
--	---

9. razred

Minimalni standardi znanja	Temeljni standardi znanja
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiše glavne značilnosti prve svetovne vojne, - na primerih pojasni razlike med demokratičnimi, diktatorskimi in totalitarnimi oblikami vladavine, - opiše glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasni njene posledice, - razlikuje politične razmere v času hladne vojne in po njej, - navede glavne evropske in svetovne integracije, - opiše vzroke za gospodarsko povezovanje Evrope in sveta ter navede oblike gospodarskega povezovanja, - pojasni vzroke in potek nastanka kraljevine Jugoslavije, - opiše gospodarski in kulturni razvoj Slovencev med obema svetovnjima vojnama in navede primere za ponazoritev, - pojasni vzroke za odločitev Slovencev za lastno državo Slovenijo, - <i>pojasni, kateri znanstveni dosežki so najpomembneje vplivali na življenjski slog ljudi v 20. stoletju (komunikacijsko omrežje, promet, medicina ipd.).</i> 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opredeli in pojasni značilnosti Evrope in sveta na začetku 20. stoletja, - analizira mirovne pogodbe po prvi svetovni vojni in predvidi posledice, - pojasni, zakaj se je v nekaterih državah uveljavila demokratična, diktatorska ali totalitarna oblika vladavine, - primerja politične, družbene in gospodarske značilnosti Evrope in sveta v času blokovske delitve, - ob zemljevidu primerja politično karto sveta pred svetovnjima vojnama in po koncu hladne vojne ter pojasni vzroke za spremembe, - na primeru analizira razliko med vojaškim in političnim reševanjem sporov, - opiše vzroke povezovanja Evrope, - pojasni, zakaj je industrializacija gibalno razvitega sveta, - na primerih sklepa vplivu in posledicah prve svetovne vojne na gospodarstvo, - primerja konkretne primere kapitalističnega in socialističnega gospodarskega modela, - pojasni vzroke za gospodarsko rast in krize, - opiše načine reševanja gospodarskih kriz, - analizira gospodarske razmere po drugi svetovni vojni, - sklepa, zakaj je socialistični gospodarski model propadel, - opiše temeljne značilnosti globalizacije ter navede primere za ponazoritev,

	<ul style="list-style-type: none"> - opiše nacionalni položaj Slovencev v Avstro-Ogrski, - pojasni prizadevanja Slovencev po avtonomiji v kraljevini Jugoslaviji, - z različnih perspektiv pojasni dogajanje na Slovenskem v času druge svetovne vojne, - pojasni okoliščine in posledice komunističnega prevzema oblasti v Jugoslaviji po drugi svetovni vojni, - na primerih in z različnih perspektiv opiše življenje Slovencev v socialistični Jugoslaviji, - razloži mednarodno povezovanje Slovenije, - opiše ustavno ureditev in življenje v Republiki Sloveniji, - pojasni vpliv demokratične politične ureditve Republike Slovenije na življenje ljudi, - <i>opiše načine raziskovanja nekoč in v 20. stoletju,</i> - <i>pojasni posledice prenosa znanstvenih dosežkov v gospodarstvo,</i> - <i>primerja soodvisnost izobrazbene strukture prebivalstva in hitrejšega gospodarskega razvoja,</i> - <i>na primeru pojasni prenos znanstvenih dosežkov za vojne potrebe in primer zlorabe znanosti za vojne potrebe,</i> - <i>pojasni razliko med kulturnimi dobrinami, namenjenimi ozki eliti ljudi, in množično dostopnimi kulturnimi dobrinami,</i> - <i>našteje nekaj primerov kulturnih dobrin, značilnih za 20. stoletje,</i> - <i>opiše primer prekomernega izkoriščanja naravnih bogastev in pojasni posledice,</i> - <i>presodi o posledicah prekomerne izrabe okoljskih potencialov.</i>
--	---

Stara Cerkev, september 2023

Marija Robida
Blanka Klun